शिव विवाह,

સનાતન આદિ ભક્તજનોને વાસ્તે

કવિ. રણછોડ ભાઇએ

બનાવ્યો.

તે

પ્રાણશંકર નારાયણ

તથા

અ૦ નં૦ દ. હા. શ૦ ગુ૦ નિ૦ આ૦

છગનલાલ વલભરામે.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્યો।

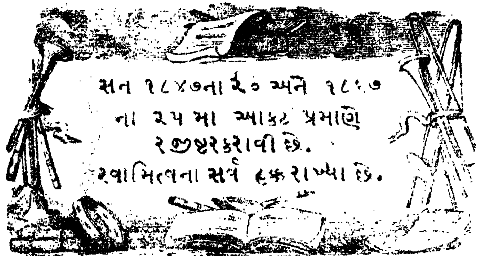
અમદાવાદમાં

નામાની હવેલી મધ્યે યુનાઇટેડ પ્રિંટિંગ અને જનરલ એજન્સી કંપની "લિમિટેડ"ના પ્રેસમાં

રણછોડલાલ હીરાચંદ છાપ્યો।

સંવત ૧૯૩૦.

કીમત ચાર આના.

સન ૧૮૪૭ના ૨૦ અને ૧૮૬૭
ના ૨૫ મા આક્ટ પ્રમાણે
રજીષ્ટર કરાવી છે.
સ્વામિત્વના સર્વ હક રાખ્યા છે.

ઉતૂપતિ.

આદી પુરષ જેના અંગમાં આ સરવે વિસ્વ રહેલુંછે,
ની સ્રસ્ટી કરવાની ઇચ્છા થઇ, ત્યારે પોતે રજ,તમ,ને સ
ત્રણ ગુણે કરી ત્રણ પુરૂષ ઉપજા કરેચા તે ત્રી[illegible]ણી પુરૂષ ર
પણ ત્રીગુણ થઇ તેમાં રજો ગુણે કરી બ્રહ્મા થયા તેની પ્ર
.તરસ્વતી ને તમો ગુણે કરી માહારૂદ્ર થયા તેની પ્રકૃતી મહા
સત્વ ગુણે વિષ્ણુ થયા તેની પ્રકૃતી મહાલક્ષ્મી.— બ્રહ્મા
ા. વિષ્ણુએ પાલણ કરવું. ને મહારૂદ્રે સંહાર કરે
હવે આ વખત સૃસ્ટી ઉત્પન્ન કરવાનોછે. માટે
ી એવા જે મહારૂદ્ર તેણે (નિલ લોહીત) શિવ રૂપ
ા મહાકાળી એ પોતે દક્ષ પ્રજાપતિને ત્યાં જન્મ લી
ા; ત્યાં સતી નામ ધારણ કર્યું. હવે કોઇ સમય સતી
કે, હે સ્વામીનાથ આપ ઇશ્વર છતાં આ જે ધ્યાન કરોછો
રે શિવ કહે હે સતી એ વાત ગુહ્યછે. પણ સમય
દેખાડીશ.—હવે ત્રેતાયુગને વીશે રામચંદ્રજી પીતા વચને
ાસ ગયા. ત્યાં પંચવટીમાં રાવણ સીતાનું હરણ કરી ગયો આ
ોગ દુઃખને લીધે રામચંદ્રજી રૂદન કરતાં વનમાં ફરે
શકિતની દ્રસ્ટીએ પડ્યા. ત્યારે શિવ કહે હે સતી
કહેતી હતી કે તમે કોનું ધ્યાન કરોછો. માટે હવે જે
કરદ્યું તે પેલાએ પુરૂષ આવેછે, તેમાં ઘનશ્યામ
સતી કહે હે માહારાજ ઇશ્વર તે વળી આવા મા
થએલા હોય? માટે જો આગ્ના હોયતો હું પરીક્ષા
હે એ વાતમાં સાર નથી પછી તમારી મરજી. સત
ત્યાં. રામચંદ્રજીએ આવતાં જોઇ જનુંની
ોલજ્જા પામી પાછાં આવ્યાં. શિવ કહે મારૂં કહ્યુ
ોતાનું રૂપ લઇ વ્યર્થ ગઇ. તો હવે આ દેહે કરી હું ત

ગીકાર કરૂં નહીં; સતીને ક્ષોભ થયો. હવે વિસ્વસ્રવા :
ાનમાં સર્વ દેવ [illegible] બેઠાછે ને દક્ષ આવ્યો ત્યારે સર્વ
ા થયા પણ શિવ ઉઠયા નહીં તે જોઈ દક્ષને અભીમાન
સરવ દેવે [illegible] સત્કાર કર્યો પણ શિવે મારો સત્કાર
ાં માટે હું અરો તો શિવને દેવની પંગતીથી દુર કરૂં પછે
ંભી શિવનું નોતરૂં કાપ્યું, તે યજ્ઞમાં સતીએ જવાની ઇચ્છા ક
મહારાજ આજ્ઞા હોયતો હું જાઉં; કેમકે તમારે આમાં
! હું તો તેની પુત્રીછું શિવને ગમતી વાતછે, ર
આવે તેમ કરો, તે સાંભળી સતી ગયાં તો
ાબાપનો આદર સત્કાર તથા રૂદ્ર કળસનું થા
પણ નહીં, તેથી સતીને મહા ક્રોધ થયો. તેથી
ની વડે કરી દેહ મુકત કર્યો. ત્યારે પછી શકિતએ
માચળને ઘેર અવતાર ધારણ કર્યો ને શિવને વર્યાં, તે વ
કવિ રણછોડ ભાઇએ વિસ્તાર વડે કર્યું, તેઆ શિવ વિ
આ પુસ્તક મને ઘણી મુસ્કેલીથી મળેલું ને છપાવાની
ાધિ બરાબર શોધાઈ શકાયું નથી, માટે વાંચનાર સુજ્ઞજ
વાંચવું. ને ભુલ્ય ચુક માફ કરવી.

માણસ રૂપ થીજાદે નકલ ખરીદ કરશે તો તેને સેં
ણે ફી છાપીઆપવામાં આવશે ને જે ટપાલ માર્ગે મં
ાનું ખરચ મગાવનાર ધણીએ આપવું પડશે.
[illegible] —અમદાવાદ રાજામેહેતાની પોળમાં [illegible]

પ્રાણશંકર નારાયણ

નમઃશિવાયનમઃ

શ્રી ગુરુચરણ કમળે ભ્યોનમઃ

શ્રી ગણેશાંબીકાયનમઃ

મંગળં ભગવાન વિષ્ણુ, મંગળં ગરૂડધ્વજ.
મંગળં પુંડરીકાક્ષ, મંગળાયત્વમો હરિ.
ગુરૂ બ્રહ્મા ગુરૂ વિષ્ણુ, ગુરૂ દેવ મહેશ્વરં;
ગુરૂ એક પરીબ્રહ્મં, તસ્મૈ શ્રી ગુરવે નમઃ

કડવુ ૧ લુ". રાગ ધોળ.

શ્રી ગુરૂચરણે હું લાગું પાયજી ॥ માગું વાણી જે નીરમળ થાયજી ॥
શિવ વીવાહ ગાવાનું મનજી ॥ દાસને થાઓ ઈચ્છા પરસનજી ॥
રીબ્રહ્મના ગુણને ગાઉજી ॥ સ્તવન કરતાંમાં સુખીઓ થાઊજી ॥
ખંડબ્રમાંડ તણા પતિ સારજી ॥ વિશ્વંભર પુગંદારધારજી ॥
ગા શકિત તે આપે અંગજી॥ પ્રગટ્યાં આપ નવેનિધી રંગજી ॥
ા તનયા સુશોભીત કાયજી ॥ કોટી શશિ જોઈ વિસ્મિત થાયજી॥
પરણુશે સાક્ષાતજી ॥ વિશ્વ તણાં તો પ્રગટ્યાં માતજી ॥
ભુભ વપુ સોહેજી ॥ જેને તેજે ત્રિલોવન મોહેજી ॥
ા ધરે જોઈ રૂપજી ॥ પુત્રી જનમે મેં લીધું દુઃખજી ॥
તિમીર જાયજી ॥ માત પીતાને હરખ નમાયજી ॥

ગાવે નૌતમ અંગજી ॥ એમ સખીઓમાં રમતાં રંગજી ॥
ન લેપન કરતીજી ॥ પુષ્પ અરપીને હર્ષજ ધરતીજી ॥
ની સુંદીર દેહજી ॥ માત પિતાને ઉત્તમ એહજી ॥
કરપુર શુભ બેહેકેજી ॥ હસ્ત હસ્તી સુંઢથા લેહેકેજી ।
પંક્તિ દાડમ કેરી ઓળજી ॥ ઉષ્ટ પ્રવાળી સમ રક્તચોળજી
ખ નક્ષત્ર સમ શુભ ચળકેજી ॥ મુખ કોટી સૂર્ય સમ ઝળકેજી ।
કેશથી નાગ લજાયજી ॥ સ્વરે કોકિલા સમ શુભ ગાયજી ॥
પ અનુપમ સારજી ॥ વર્ણન કરતાં ન આવે પારજી ॥
હીને બોલાવેજી ॥ અમ્રીત રેસનાનીવાણી ભાવેજી ॥
રાણી કહે માતા પુણો, ઉમયા વદે વચન.
ગુછોડ કહે છે સ્વપ્નમાં, થયું જેહ વળી મન. ॥ ૧ ॥

કડવું ૨ જું. રાગ ઢાળ

હો મેનાંમાડી આજ આણંદ મહારે અંગેરે ॥ હો મેનાંમાડી તપ કર
વા જાવું રંગેરે.॥ હો મેનાંમાડી ધ્યાન ધરૂં વિશ્વાસરે ॥ હો મેનાંમા
જે પુરશે મનની આશરે. ૧
હો મેનાંમાડી જે ત્રીભુવનના ભૂપરે ॥ હો મેનાંમાડી દીઠું મેં
સ્વરૂપરે ॥ હો મેનાંમાડી કૈલાશના પતિ વરવારે.॥ હો મેનાં
જાવું નિશ્ચય તપ કરવ
હો મેનાંમાડી કષ્ટ શરીરે જ્યારે કરીએરે ॥ હો મેનાં માડી તો
વર વરીએરે ॥ હો મેનાંમાડી વિશ્વપતિને આરાધુંરે ॥ હે
ધ્યાન ધરીને
હો મેનાંમાડી પંચ્છાવરને જોવારે, હો મેનાંમાડી જન

ારે.।। હો મેનાંમાડી હર્ષ ભર્યો હૈયામાંયરે।। હો મેનાંમાડી
આજ્ઞા માગી કે જાઉં ત્યાંયરે. ૪
ો મેનાંમાડી એ કારણ તપ કરવુંરે.।। હો મેનાંમાડી રણછોડના
સ્વામીને વરવુંરે. ૫

ુ.—વરવું કહે માતા સુણો, ઉમા વદે વચન.
રણછોડ કહેછે સ્વપ્નમાં, થયું એમ વળી મંન. ૧

કડવું ૩ જું. રાગ વેરાડી.

પારવતી ચાલ્યાં તપ કારણે.।। કાંઇ હૈએ તે હર્ષ ન માયજો।।
જય વિજયા ત્યાં લીધાં સંગમાં ।। ત્યાંતો શુભરે શુકન વળી થાયજો।।
પારવતી ચાલ્યાં તપ કારણે. ૧
માત પિતાને ચરણે નમી।। વંદી શુકનને પોતે પળાયજો।।
નગ્ર બહાર જઇને વળી ।। થયાં વાહન વીરકત ત્યાંયજો।। પા૦ ૨
મહાવનમાં આવ્યાં માનુની ।। જ્યાંહાં શુભ રે ગંગાનું તીરજો ।।
સ્નાન કીધું સુખ કારણે ।। નાહી નીર્મળ કીધું શરીરજો ।। પા૦ ૩
ાનવાળી બેઠાં અંબીકા ।। ભસ્મ લેપન કીધી કાયજો ।।
ાપ કરી ખટ માસનો ।। બેઠાં તપ આદરી મનમાંયજો ।। પા૦ ૪
ાદીક કર્મ આચરી ।। ધરે ધ્યાન હૃદય ત્રિપુરારજો ।।
શિવ ાવાની રળી ।। માટે કષ્ટ આરંભ્યું અપારજો ।। પા૦ ૫
ય કમા શિવ સ્થાપીયા ।। ચિત્ત ધરીયું ચરણની માંયજો ।।
ત્તી કરી ।। થાય ભજન ન બીજું કાંયજો ।। પા૦ ૬
કરી પ્રદ પણે ।। કીધું અન ઉદક વળી ત્યાજ[illegible]
જપ માંડીયો ।। ઇચ્છે મળવાને શ્રી માહારાજજો ।। પા૦ ૭
[illegible] ।। પંદા પીંગળા ને કીધી સાધ્યજો ।।

બ્રહ્મારે શબ્દ ઉઠીઓ ॥ એવું રમણું કરેછે અગાધ્યજો ॥ પા
પંચાગ્ની સાધે પ્રેમદા ॥ સીત રતુમાં તે જળની માંહજો ॥
દશ દિશા રૂધી દેહની ॥ એવું કષ્ટ કરેછે ત્યાંહજો ॥ પા
તવ કૈલાશ લાગ્યા ડોલવા ॥ શિવે જાણ્યું જપે મુને કોયજો ॥
આત્મજ્ઞાને કરી ઓળખીઃ॥જાણ્યું શકિત એ મહારી હોયજો ॥ પા
માટે જોઉ જઈ પ્રકૃતા એહનીઃ॥ નિશ્ચે ડગવાની નહીં તોયજો ॥
બ્રહ્મચારી રૂપ ધારીને ॥ પુછ્યું તપ કરેછે આ કોયજો ॥ પા૦
શીવજુની દીઠા જ્યાંહરે ॥ અર્ધપાદ પુજ્યા ત્યાં ઈશજો ॥
કરૂણા કીધી તમે અમ ભણીઃ॥કહો કયાંથી આવાગમ ધીશજો ॥ પા
વચન શુણી શિવ બોલીયા ॥ અમો બ્રહ્મચારીનો દેહજો ॥
રણછોડના પ્રભુ એમ કહે ॥ ઉભા દેખી અમો તપ નેહજો ॥ પા૦

વલણ.—તપ દેખી ઉભા રહ્યા, આશ્ચર્ય થઈ અમો આય. રે
બાળકુંવારાં તપકરો, શી ઇચ્છા મનમાંય રે. ૧

કડવું ૪ થું. રાગ સોરઠ.

એવું કહીને શિવ બોલીઆ ॥ આપ ઉમયાની સાથ :
શાને કારણ તપ માંડીયું ॥ હૈયું રાખીને હાથ ॥ ૧
માહાવનમાં તમે માનુની ॥ કષ્ટ કરોછો શરૅ ॥
માત પીતાએ કેમ મોકલ્યા ॥ ધારણ રાખીને ૨ ॥
બાળ કુંવારાં તપ કરો ॥ શી ઇચ્છા મનમાંય ॥
ઉગ્ર ઉપાસન માંડીયું ॥ ધીરજ રાખીને આંય ॥
એવું શુંણીને તે બોલીયાં ॥ લાગી મુનીને રે પાય
કૈલાશ પતિને રે પામવા ॥ કષ્ટ કરયું છુ કાય ॥
ત્રીપુરારી મળે જાહરે ॥ પ્રસન્ન થઈને રે એહ ॥

નહીંતો હું અહીંથી ઉઠું નહીં ખપાકું નિશ્ચય દેહ ॥ ૫
આતન અરપ્યો મેં એહને ॥ અવર ઇચ્છા ન થાય ॥
પરીબ્રહ્મ પ્રસન્ન થયા વિના ॥ મંદીર નવરે જવાય ॥ ૬
એવું સુણીને હસિ બોલીયા ॥ રણછોડના પ્રભુમુખ ॥
પેટ ચોળે શૂળ નિપજે ॥ શાને માગેછે દુઃખ ॥ ૭
મુ.—દુઃખ માગેછે દેહને ॥ તું ભજેછે જુગદીશરે ॥
સર્વ અમંગળ જેહમાં ॥ એહનિરંજન ઇશરે ॥૧॥

કડવું ૫ મું.રાગ દેશી.

સાંભળ શ્યામારે વાત કહું એક સાચી, એ ઇશ્વરનેરે શું બેઠીછું રાચી;
તું સસીવદનીરે એજોગીછે આપે, જાત નિરંજનરેનહીં એને માબાપે.૧
તુજમુખજોતાંરેમુજનેચિંતાથએ, એછેજોગીરેભસ્મધરેનિત્યકાએ;
કાજેરે એવા સુખને જાચે,ભૂત ભૈરવમાંરે નિશદીન એતો નાચે.૨
શણરે જેને અંગે શોભે શાસુખ ઉપરરે મન તારૂં ત્યાં લોભે
.રે કરમાં કંકણ જેને,શું સમજીનેરે મોહ પામીધું તેને. ૩
રે ડાકને ડમરૂ વાગે, વાહન નંદારે તે શી ભાવટ ભાગે;
રરે એતો ઓઢે અંગે, તું કયમ શોભેરે એ જોગીને સંગે.૪
ારે મંગળ એક ન દીસે,શું સુખ જોઇનેરે મન તારૂં ત્યાં હીસે;
વુંરે ઇશ્વર સરખા રાખે,કોટી શશિવતરે દીસે જેહેની કાએ.૫
ચીરે સૂરપતિને પરણાવું,આપો આજ્ઞારે વીવાહ કરવા જાઉ;
ારે વાયક સુણીયાં જ્યારે, મુર્છાપામીરે વસુધા ઢળીયાંત્યારે.
હેછેરે એ દ્વિજ અહીંથી જાએ,સ્વામીની નિંદારે સુણતાં
જાએ;કોટી બ્રહ્માંડજરે એક રૂપછે જેને, મુખ એવ જોવુંરે
કેમ નિંદેછે તેને. ૭

અનેક ઉપાયેરે મન નવ ડગીયું જ્યારે, રણછોડના પ્રભુરે પ્રગટ થઇ
પછી ત્યારે.

ચલણુ—પ્રગટ થયા અવીચલ ત્યાં, નમી નમી લાગ્યાં પાય
પ્રસન્ન થઇને પ્રભુ કહે, કહે સુખ સાગરે થાય.

કડકું ૬ ઠું. રાગ સોરઠાની દેશી બેહદતી.

સુત બોલીયારે સનકાદિક અવણે ધરે, સખી સ્વામીધરે ર
તે સ્તુતી કરે. ૧ અંગ અદભુતરે ગૌર રૂપ ગંગાપતી, જોઇ રૂપને
કોટી લાજે કંદર્પ અતી. ૨

શિવ પુરાણરે પંદરમે અધ્યે સહી. તપ જોઇનેરે પ્રસન્ન થયા પોતે તહી.
વિશ્વ મોહનેરે પ્રસન્ન થઇ વાણી કહી, તારા ભાગ્યમાંરે બાકી હવે કાંઇ
નવ રહી. ૪ થયો પ્રસન્નજરે જોઇ પુણ્ય તપ તાહરૂં. ચિત્ત ચોરીયુંરે મન
હરી લીધું માર

માગો માગોરે આપું જેહ ઇચ્છા હશે ॥ મનવાંછિતરે મ
શોધ થશે ॥ ૬ ગંગા સ્વામીધરે ઉમયા કહે હર્ષ ભર્યા ॥
શિવ વરને નિશ્ચે

થયા પ્રસન્નજરે ભુવનાં બંધન કાપીયે ॥ માગુ એટલુંરે ચણ
આપીયે ॥ ૮ પૂર્ણ હરખ્યારે મંદીર ચાલીને માહરે ॥
નરે સદા હું આધીન

વિશ્વ મોહનારે વશ કીધું મન માહરૂં ॥ નિશ્ચય જાણ
ધરૂં નિત્ય તાહરૂં ॥ ૧૦ માટે ચાલોરે કૈલાશપુરને સો
ડગી કરૂણારે નિજ મંદીરભણી આવ
કરજોડીરે ઉમયા કહે શિવ તણીયે ॥ થયા પ્રસન્નજરે
ણીયે ૧૨ હિમાચળનેરે ઘેર જન્મ લીધા સહી

તાતનેરે હર્ષ ઘણો આપો નહીં ॥ १३
પુત્રી પરણશેરે મનના મનોરથ સૌ થશે ॥ સુર મુનીવરરે વસુધાપર્તા સર્વે આવશે ॥ १४ ઇચ્છા એવીરે માત તાતને મન ઘણી ॥ થયાં
પ્રસન્નજરે આશા પુરી હવે તે તણી ॥ १५

એમ વીધાએરે વિવાહ કરો મુજને વરો ॥ ઔશધિપૂરનેરે પ્રીતે આ આવી પાવન કરો ॥ એવું સાંભળીરે પ્રસન્ન થયા મનમાં અતિ. ધન્ય
ધન્યજરે તુજને શીરોમણી છે સતી. १६
જાઓ તાતનેરે તપ મેલી મંદીર તમો ॥ વિવાહ અર્થેરે સાત રૂ-
ષી મોકલું અમો ॥ એવું કહીનેરે અંતરધ્યાન હવા હરી ॥ આમ ઉ-
મઆરે તાત મંદીર આવે ફરી ॥ १७
નવિજયારે સમરશી આવ્યા નહીં ॥ હિમાચળનેરે વધામણી વેગે
દાસ રણછોડરે ભવનાં બંધન વામીયા ॥ પૂરે લોકજરે શુ-
ભરે વધામણી પામીયાં.

ધામણી સૌ પામીયા ॥ આણંદ અંગ ન માયરે;
વિધી લેઇ હાથમાં ॥ હર્ષ ભર્યાં સૌ જાયરે. १

૭ મું. રાગ રૂક્ષમણી વીવાહના ઢ. ૧લા નો.

કહે સુતરે પુરાણી ॥ એહ કથા વીધીએ કહોરે ॥
રાણમાં શિવનોરે વિવાહ ॥ યથા યોગ્ય શીર લહોરે ॥ १
શ્રી હરએ હશી બોલ્યા ॥ મુનીવર સર્વ તે સાંભળોરે ॥
(વતી) વરરે પામીને ॥ તપથી તે પુરમાં આવ્યાં વળીરે ॥ २
ધામણી મેનકા હરખ્યાં ॥ કુટુંબ સહીત સામાં ગયાંરે ॥
ોદર સહુનેરે મળીયાં ॥ દર્શન તે સર્વને થયાંરે ॥ ३
ન આણંદેરે પુજા ॥ પુરના તે લોક પ્રેમ ભરેરે ॥

વનકુળ વસ્ત્રો તજાવ્યાં વિધીએ ॥ અમુલ્ય વસ્ત્ર અંગે ધરેરે ॥ ૪
મુક્તાહાર મનોહર કંઠે ॥ મણીમય આભ્રણ પેહેરતાંરે ॥
રત્ન જડીત વપુ નખ શીખ શોભા ॥ મંદીરમાં હરખે જતાંરે ॥
કોટી શશિ સમ નરનારીને હરખે ॥ જગ અંબુજની શોભા ઘણીરે ।
વિશ્વની મોહન હિમાચળ ઘેર ॥ પ્રગટ થયાંછે પોતે મૂણીરે ॥ ૬
ઔશધીપુર અતી સુંદીર નગરી ॥ પવિત્ર જન સર્વે વસેરે ॥
પારવતી પરીબ્રહ્મને સમરે ॥વિવાહની વાત કયારે થશેરે ॥ ૭
અખીલ બ્રહ્માંડના ઇશ્વર એતો ॥ કહાંને ગયા મુજને સહીરે ॥
શ્રીફળ આપી રૂશીની સાથે ॥ વિવાની વાત કા'વે નહીંરે ॥ ૮
હજુએ ન આવ્યા મુનીવર માટે ॥ ચિત્તમાંતો ચિંતા થાયછેરે ॥
અન્ન ન ભાવે ને નિંદ્રા ન આવે ॥ એક પલક જુગ જાયછેરે ॥
અંતરજામી અંતર જાણો ॥ રખે જાતા તમો વીસરારે ॥
ધન અરપ્યું તમ ચરણે ॥ હુંતો સાચેથી બેઠી વરી
વ્યાસ કહે સુણો સનકાદીક મુની ॥ એવી અંબા સ્તુત
કૈલાશપતિ કરૂણા નીધિ કાહાવે ॥ જાણ્યું તે ધ્યાન મહારૂ
સાંભરીને સમરે સદાશિવ ॥ સપ્તે વેગે આવ્યા તહીં
હર્ષ ભર્યાં નીજનારની સંગાથે ॥ ભાગ્યમાં બાકી હવે નહ
જપ તપ તીર્થ કરે નવ પામે ॥ ધ્યાન ધરેછે જોગી જન
અશ્વમેધાદિક યજ્ઞ કરે પણ ॥ સ્વપ્ને ન પામે તેની ગતી
એ પ્રભુએ નિજ મંદીર તેડ્યા ॥ ઉદ્દય થયો ભાયગ તણો
આસન આપી મુનીવર પુજ્યા ॥ આદરભાવ કીધો ઘણો
કહો કયમ તેડા કૃપાનિધી અમને ॥ કાંઈ એક આજ્ઞા દીએ
દર્શન પામ્યા દુઃખ સૌ વામ્યા ॥ ગુણના આશીભણ કીજે

વચન સુણી શિવ મુનીવર પ્રત્યે ॥ વાક્ય વદેછે ત્યાં શહીરે ॥
આજ કરો ઉપગારજ અમને ॥ તમ જેવા દાતા કો નહીરે ॥ ૧૬
માચળ ઘેર મુજ અર્થે તમે ॥ માગું તે કરવા સંચરોરે ॥
પ્રગટ થયાં દેવ અર્થે દેવી ॥ એ વિધી માટે વિવાહ કરોરે ॥ ૧૭
એ કારણ વીનવીએ તમને ॥ સત્ય કામ કોડે કરોરે ॥
જઈ સમજાવો હિમાચળને ॥ માહારૂ કારણ ચિતમાં ધરોરે ॥ ૧૮
વલણ—ધરો કારણ ચિતમાં મુની ॥ હર્ષ પામ્યા અતીઘણું ॥
રણછોડ કહે રીઝ્યા સહી ॥ વરણવ કહું શું તે તણું ॥ ૧

કડવું ૯ મું. રાગ ધોળ.

તે મોકલ્યા બલીહારીરે, આણંદ અંગ ન માય શોભા શી
હેતેશું હરખીને ચાલીયા બલી૦ હર્ષ ઘણો મનમાંય
શોભા શી વર્ણવું બલીહારીરે ॥ ૧
બેશી કરી, બલી૦ સાથે અરૂંધતી આપ શો૦ બલી૦
તે નિર્ખેશું, બલી૦ ટળે તનના તાપ શો૦ બલી૦ ૨
ભણી ચાલીઆ, બલી૦ જોતા ઉતમ દેશ શો૦ બલી૦
ખીલીરહ્યાં, બલી૦ દીઠે દુઃખ નહીલેશ શો૦ બલી૦ ૩
લતા ઘણી, બલી૦ નારંગી નવરંગ શો૦ બલી૦
ધી બેહેકતી, બલી૦ હરખે અંગો અંગ શો૦ બલી૦ ૪
ર બોલી રહ્યા, બલી૦ હંસ કીરબગ ગાય શો૦ બલી૦
બોલે ઘણું, બલી૦ રૂષી સૌ જોતા જાય શો૦ બલી૦ ૫
પે આવીઆ, બલી૦ કનકમણી મય ધામ શો૦ બલી૦
પતી મેહેકતી, બલી૦ અમરાપુરી વત ગામ શો૦ બલી૦ ૬
માધીઆં, બલી૦ વેદ ધુની બહુ થાય શો૦ બલી૦

પુજે ઈશ્વર પ્રીતથી, બીની૦ નર નારી સુખ દાય શો૦ બલી૦ ૭
હિમાચળનું ભુવન લહી, બલી૦ રૂષી આવ્યા તે દ્વાર શો૦ બલી૦
સુર્યકાન્તિવત જળ હળે, બલી૦ શશિવત તેજ અપાર શો૦ બલી૦
પ્રત રૂષી આવ્યા જદા, બલી૦ શૈલ્યપતી સામો જાય શો૦ બલી૦
મંદીરમાં પધરાવીને, બલી૦ પ્રીતે પુજ્યાં પાય શો૦ બલી૦૯
કરૂણા કીધી તમો અમબણી, બ૦ પુન્ય ઉદય થયું આજ શો૦ બલી૦
હુંતું શેવક તમતણો, બલી૦ કહો મુજ સરખું કાજ શો૦ બલી૦ ૧૦
વચન શુણી રૂષી હરખીયા, બલી૦ શૈલ્યને દીધાં માન શો૦ બ૦
માગું તે કરવા આવીયા, બલી૦ શિવને દ્યો કન્યાદાન શં
ધન્ય ભાગ્યછે તમ તણું, બલી૦ પરણશે પુર્ણાનંદ શં
શશિવદની સુતા તમ તણી, બલી૦ પ્રગટયાંછે આણંદ રં
સપ્ત રૂષો તમે સાંભળો, બલી૦ વિવાહ મેં નવ થાય શં
મેનકાને સમજાવીયે, બલી૦ જેછે પુત્રીની માય શો૦ ૦
રાણીને રાજા કહે, બલી૦ પુત્રી પર્ણાવ્યાની પેર શો૦
સપ્ત રૂશિ માગું કરે, બલી૦ કૈલાશ પતીને ઘેર શો૦
જનપતી જગદીસછે, બલી૦ કોહોતો કરીએ સાર શો
વચન સુણી મેનાં હરખીઆં, બ૦ વિવાહ કર્યા નિરધાર રૂ
કુંવાશીફળ આપીયાં, બલી૦ સામસામી કરમાંય શો૦
કુમ કુમ ચરચ્યાંકોડથી, બલી૦ હરખ ઘણો મનમાંય શો
લગ્ન તણા દીન ચારછે, બલી૦ નિશ્ચય કર્યા નિરધાર રૂ
ઉમયા ત્યાં આવીયાં, બ૦ ક્યાંછે અરૂંધતી સાર શો૦
જોવા રૂષીઆરને, બલી૦ આશીસ દીધી અપાર શ્ર
ત્રિલોક પતિ તુજને વરે, બલી૦ પામ્યા બળ બરેથારે ૭

કુરે જગદંબા સાર ગ્રરી, બલી૦ વચન વદે રસાળ શો૦ બલી૦
ધન્ય જીવતનુજ તાતનું, બલી૦ પરણશે તુજને કૃપાળ શો૦ બ૦ ૧૯
અવીચળ ચૂડો પેહેરીયો, બલી૦ ધન ધન મારીમાય શો૦ બલી૦
વચન વિધી એમ ઓચરી, બલી૦ પ્રીતે લાગ્યાં પાય શો૦ બ૦ ૨૦
વિવાહ કરી વિધાએ વળ્યાં, બલી૦ આવ્યાં કૈલાસ જ્યાંહ શો૦ બ૦
લગ્ન વિધી માંડીકહી૦ બલી૦ ચાર દીવસની માંય શો૦ બલી૦ ૨૧
શંકર સુણી હર્ષ પામીયા, બલી૦ હૈએ હર્ષ ન માય શો૦ બલી૦
અન્તર્ધાન એવું કહી, બલી૦ નિજ મંદીર ભણી જાય શો૦ બ૦ ૨૨
સૌનક સાંભળો, બલી૦ નારદ તેડ્યા સાર શો૦ બલી૦
પ્રભુ રીઝીયા, બલી૦ વચન કહે નિરધાર શો૦ બ૦ ૨૩
નેરધાર લગ્ન લીધું સહી ॥ ચાર દિવસની માંહરે ॥
દેવ મુની ગાંધર્વ સહી ॥ તમે તેડી લાવો આંહરે ॥

કડવું ૯ મું. રાગ ધોળ દેશી મોરલીની.

ધારે નેહથી ॥ કહેછે શંકર રાયકે ॥ નારદ તેડ્યારે નેહથી ॥
સમાં રે લગ્નછે ॥ હૈએ હરખ ન માય કે ॥ નારદ. ૧
રંચી તેડીયા ॥ સુરપતી ધરનો સૌ સાથ કે ॥ નારદ ॥
નેરે વિનવે ॥ શંકર ઝાલીને હાથ કે ॥ નારદ. ૨
ને ચોંપથી ॥ તેડી લાવોને ઘેર કે ॥ નારદ ॥
નીવર ચાલીયા ॥ જાણી લગ્નની પેર કે ॥ નારદ. ૩
જનેરે કહી વળ્યા ॥ નાગ મુની સર્વ દેવ કે ॥ નારદ ॥
મળી ચાલીયા ॥ હર્ખ ભર્યા તતખેવ કે ॥ નારદ. ૪
સહીત વિધી લખને ॥ લિખ્યું વિવાહે જાયકે ॥ નારદ ॥
જીવીરે સંપતી ॥ તેવી મેક અપાય કે ॥ નારદ. ૫

કૈલાશપુરમાં આવી મળ્યાં ॥ ચૌદ લોક શુર રાય કે ॥ નારેદ ॥
માનની મંગળ ગાયછે ॥ શિવને પીઠી ચોળાય કે ॥ નારેદ. ૬
આભ્રણ પેહેર્યાંરે ઓપતાં ॥ સૌને હરેખ ન માય કે ॥ નારેદ ॥
લક્ષ્મી સાવીત્રી હરખીયાં ॥ શંકરે ડમરૂડે નાય કે ॥ નારેદ. ૭
મુસ્તક મુગટ મણી જડો ॥ શશિ શોભિછે ભાળ કે ॥ નારેદ ॥
બાજુ બંધને બેરખા ॥ કટી કંદોરો રસાળ કે ॥ નારેદ. ૮
શ્રવણે કુંડળ મણી તણાં ॥ કંઠે મુક્તાના હાર કે ॥ નારેદ ॥
શોભે જાન રળિઆમણી ॥ થયા બ્રશભપરે સ્વાર કે ॥ નારેદ. ૯
સુત કહે સૌનક સાંભળો ॥ જાન તણો સમુદાય કે ॥
ઔસધીપુરને ઓપાવવા ॥ સૌમુની ગાંધર્વ જાય કે ॥
શૈલ્યપતિતો મંડપ રચે ॥ હૈયે હરખ ન માય કે ॥ ન.
વિશ્વ કર્મા તેડાવીયા ॥ તેનો કહુ મહીમાય કે ॥ નારે

વલણ—કહું મહીમા હવે તેહનો ॥ રચીઓ નૌત્તમ ઠામરે
શોભા જોઈ વિસ્મય થશે ॥ કરિ કારિગરિ ધરિ હ

કડવું ૧૦ મું. રાગ ધોળ દેશી ઢાળકતી.

હામ ધરીને મંડપ રચવા ॥ તેડાવ્યા મુનીજનજી ॥
સ્મર્ણ સુણી વિશ્વકર્મા આવ્યા ॥ પોતે મન પાવનજી ॥
આવતાં રૂષીવર દ્રષ્ટરે દીઠાતે ॥ ઓશધી પૂરપતિ જ્યારેજી
તતક્ષણ ઉઠયા નિજ આશનથી ॥ સનમુખ મળીયા ત્યારેજી
રૂષીપદમાં જઈ મુસ્તક મૂકીને ॥ દિનતાથી બોલ્યો વચનજી
આજ શફળ મુજ જન્મ થયો પ્રભુ ॥ આ પ પધાર્યા ભૂવન જી ॥
દયા કરી મુજ દિનની ઉપર ॥ કૃપા કટાક્ષે જોયુંજી ॥
તમ દર્શનથી અનંત જનમનું ॥ પાતિક સઘળું ખોયુંજી ॥

એમ વિનય કરી પુજન કીધું ॥ બેસારી સિંહાશંનજી ॥
રૂષીવર પૂછે કુશળતા કયમ ॥ તેડીયો ભુપ વાવંનજી ॥ ૫
શૈલ્ય કહે શુણો કૃપાનિધી ॥ મેં આદરીયું છે લગંનજી ॥
મંડપ રચના કરવો સુંદીર ॥ થાએ મન મગંનજી ॥ ૬
ઉમયા પુત્રી માહરી તે ॥ વરસે શંકર દેવજી ॥
માટે સુંદીર મંડપ રચીએ ॥ કરણા કરી તતખેવજી ॥ ૭
વિશ્વ કર્મા કહે મંડપ રચવો ॥ દેખાડો તે ઠામજી ॥
કહી બતાવો કોણ તરેહનું ॥ કરવું માંહે કામજી ॥ ૮
સ્વામી શું કહું પ્રભુ ॥ તમો છો સર્વજ્ઞ ધીરજી ॥
...આવશે ॥ પૃથ્વીપતિ રણધીરજી ॥ ૯
...વં પામે ॥ સમાય સૌ જણ એવજી ॥
...॥ ॥ આવશે સુરેવર દેવજી ॥ ૧૦
...માએ ॥ રચવા માંડ્યું ધામજી ॥
...તો ॥ ઉપર રચીયું કામજી ॥ ૧૧
સુધો ॥ સમગ્રે રસ નિરધારજી ॥
...રી ॥ ઝળકે તે તેજ અપારજી ॥ ૧૨
...ર છાયું ॥ સુવર્ણ કળશ શોભાયજી ॥
...। કાંગરા રે મૂક્યા ॥ રજનીયે દીપક થાયજી ॥ ૧૩
...મ મેનાકાર કીધું ॥ ચિત્ર વિચિત્રજ ભાતજી ॥
...કરતાં વાણી ન પોંચે ॥ શી કહું શોભા વિખ્યાતજી ॥ ૧૪
...નાખ્યાં ઓજા ઓળે ॥ તે પર લખીયાં નામજી ॥
...। સૌ બેસશે ॥ વાંચી પોતાનાં ઠામજી ॥ ૧૫
...સન સુવર્ણ તણાં વળી ॥ મણીમય શુભ જડાવજી ॥

બેસનારા શાળિ રહેને પેખે તે મનના ભાવજીઆ ૧૬
ચિત્રવિચિત્ર પક્ષી આદે ॥ બોલશે હવડાં એવાંજી ॥
પશુ પશુ સૌ આપણીમાં જાણે ॥ હોએ સાચાં જેવાંજી ॥ ૧૭
સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાળની સૌ ॥ લખીછે નીશાનીજી ॥
કહી શકુ નહીં મુખથકી હું ॥ શરેવ સોભા પીછાનીજી ॥ ૧૮
એવી તરેહનો મંડપ રચીને ॥ બેઠાછે ભુપાળજી ॥
સેવક દોડયા આવીયા ॥ કહે આવી જાન વિશાળજી ॥ ૧૯
હિમાચળ કહે સુંદરી શુંણો ॥ આવી જાન તતખેવજી ॥
બોલાવો ગુરૂને તદા ॥ ગ્રહસાંન્તિ કરવા એવજી ॥
નિજ બંધુને આજ્ઞા આપી ॥ ત્રિકુટાચળ જેનું નામજી
સામૈયું લઈ સંચરો ભાઈ ॥ કરી લ્યો તતક્ષણ '
પર્વત પતિ મળીયારે ટોળે ॥ જેને જેવી સગા
સામૈયુ લઇ ચાલીયાં ॥ બોલેછે ભાટ વધ
વાજતે ગાજતે આવીયાં ॥ નિજ નગ્ર કેરે
જાન આવીને ઉતરીછે ॥ આવ્યાં તેને દ્વાર.
અંન્યોઅન્ય સૌ મળીયાં ત્યારે ॥ કુલવો પીરશે.
જન સકળ રળિઆત થયાં ॥ ને જયજય બોલ્ય.
વિષ્ણું વિધી શિવનેજ નમીયાં ॥ ત્રિકુટાચળ તેની નારી
ઉભયને આનંદ થયો વળી ॥ આરાધ્યા ત્રિપુરારીજી ॥
વાજતે ગાજતે નગ્રમાં આવ્યાંને ॥ ઉતર્યાં જાની વાસેજી
જન જોઇ સૌ વિસ્મય પામ્યા ॥ મંદિર શુભ આવાસેજી ।
વર્ણુ—આવાસ જોઇ સૌ વિસ્મય પામ્યા, જાન તણા જન
...રખોડે ચડયા શિવવર પોતે, શોભા કહું વળી તેહરે

કડવું ૧૧ મું. રાગ ધોળ, દેશી ઉડપતી.

હાંરે શંભુજીતો ચડ્યા વરઘોડે ॥ હાંરે શ્રી કૃષ્ણ બ્રહ્માદિક જોડે ॥
હાંરે વ્યાસ કહે સનકાદિકને વાણી ॥ જેછે હિમાચળ કેરી રાણી ॥ ૧
હાંરે ચંદ્રમણિ તણું શુભ ધામ ॥ હાંરે જોવા બેઠાં મેનાં તેને ઠામ ॥
હાંરે નારદજીને તે લાગી પાય ॥ દેખાડોને શંકર સુખ થાય ॥ ૨
હાંરે જોવા નેહથી બેઠાં જ્યાંહે ॥ હાંરે વરઘોડો તો આવ્યો ત્યાંહે ॥
હાંરે આગળ ગાંધર્વ ગાતા જાય ॥ અપ્સરા નૃત્ય કરે સુખ દાય ॥ ૩
હાંરે ઢોલ દદામા દુંદભી વાજે ॥ હાંરે ગાય કલોલાકુરે નભ ગાજે ॥
(યક્ષ કુબેર કહેવાય ॥ દશ દીગપતિ વેગે મળાય ॥ ૪
ન વરુણ અને યમ ધર્મ જેહ ॥ હાંરે મેનાં કહે વર
આવ્યા એહ ॥
રદ કહે શિવશેવક સાર ॥ આવ્યા જાનૈયા નિરધાર ॥ ૫
... તાં રે ... ત્યાર ॥ હાંરે આવ્યા શંકર કહે તેની વાર ॥
૧ સૂરજ સાક્ષી વર દેવ ॥ આવ્યું ચંદ્ર મંડળ તતખેવ ॥ ૬
ગ્રહ મધ્યે બીરાજે ભુપ ॥ હાંરે હરખ્યાં જોઇને સદ્ય સ્વરૂપ ॥
દ્રતો ઐરાવતપર ગાજે ॥ સૂરપતિને શિર છત્ર બીરાજે ॥ ૭
ોઇને મેનકા તે હરખ્યાં અપાર ॥ હાંરે નારદ એ આવ્યા
ત્રિપુરાર ॥
ય સૂરપતિ શિવનો દાસ ॥ હજુર શેવામાં રેહે નિત્ય પાસ ॥ ૮
હરખ્યાં શૈલ્યપતિની રાણી ॥ હાંરે કેવા હશે શંકર શુળપાણી ॥
આવ્યો વિરંચી મુનીવર રાય ॥ જોઇને હૈએ તે હરખ ન માય ॥ ૯
વેખ્યું અર્ધાંગે કમળા સોહે ॥ હાંરે જેને તેજે ત્રિભોવન મોહે ॥
ને વાણી વદે છે એવ ॥ નારદને કહે આવ્યા મહાદેવ ॥ ૧૦

હારે વિધિસુતવાણી વદેછે [illegible]રે ॥હારેશિવના શખાકહેવાય નિરધાર॥
હારે સૈન્ય સુશોભિત જોઈ તેનીવાર ॥ગર્વ તો થયો મનમાંઅપાર ॥ ૧૧
હારે અંતરજામી છે આતમારામ ॥ હારે તેને ખબર થઇ તે ઠામ॥
હારે ભકતવચ્છળનો ધર્મ ધારૂં ॥ મેનાં મનથી હું ગર્વને ટાળું॥૧૨
હારેઅભિમાનનથી મને વહાલું॥હારે અહંમ મમતા કરે શાને સારૂ॥
હારે માટે રૂપ બેઠક નિજ ધરીએ॥ મન ભંગ મેનાનું કરીએ ॥ ૧૩
હારે એમ વિચારી શંકર રાય ॥ હારે કરે ગ્રહણ તે કદ્રુપ કાય ॥
હારે રણછોડના પ્રભુ અંતરજામી ॥ ભૂત પ્રેતના સૈન્યમાં સ્વામી ॥૧૪
વલણ—સ્વામી આવ્યા સર્વથા ॥ વિકાળ સૈન્યની માંહ

નારદજી દેખાડતા ॥ મેનકા પ્રત્યે ત્યાંહરે॥ ૧

કડવું ૧૨ મું રાગ ધનાશ્રી.

સુત કહે સૌનક સાંભળોરે ॥ હરીનો મહીમારે જેહ ॥
સૈન્ય આવ્યું જે શંકર તણુરે ॥ મેનાં નીરખે છે ... ॥
ભૂત ભૈરવ ગણ નાચતારે ॥ આગળ રણતુર થાય ॥
પ્રેત પિશાચના સૈન્યમાંરે ॥ આવ્યા શંકર રાય ॥
વાહન નંદિ દુબળોરે ॥ ભસ્મ ધરીછેરે અંગ ॥
મૃગ વાગમ્બર ઓઢીયુંરે ॥ ડાકલે ડમરૂરે સંગ ॥
ત્રીશુળ ધર્યું કરમાં સહીરે ॥ જટા મુસ્તક મોળ ॥
ત્રીપૂર દહનવંત નેત્રછે રે ॥ દીસે રાતાં રે ચોળ ॥
વિષધર અંગ શોભિ રહ્યારે ॥ મારે ફુંક ચોપાસ ॥
વ્રક્ષ પતંગ પક્ષી સહીરે ॥ પામે વિષથકી નાશ ॥
એ વીધી સ્વરૂપ બીહામણુંરે ॥ કીધું શંકરે સાર ॥
રૂપ તજવાને કારણેરે ॥ કોય ન જાણેરે પાર ॥

કૌતિક દીઠું જ્યારેરે ॥ મેના પુછેછે વાત ॥
કહોને આ કોણ આવ્યું હમણાંરે ॥ નારદ સૌ ઉતપાત? ॥ ૭
વીધિસુત વાણી એમ બોલીયારે ॥ મેના પ્રત્યેરે એવ ॥
તુજ પુત્રીને પરણશેરે ॥ એતો આવ્યા મહાદેવ ॥ ૮
વાચક શુંણતામાં શુંધ ગઇરે ॥ ન રહ્યું અંગનું ભાન ॥
સુખ હતું તેવું દુઃખ થયુંરે ॥ ઉતર્યું પળમાં રે માન ॥ ૯
મુર્છા થઇ તવ રાણીનેરે ॥ સ્વાસો સ્વાસ રહીત ॥
જળ વહે નેત્રમાં પૂરશાં રે ॥ જાણે મેઘ સહીત ॥ ૧૦
વ્રક્ષ થકી ધરણી પડેરે ॥ તરૂલતારે જેમ ॥
હિમાચળની રે સુંદરી રે ॥ વસુધા ઢળી પડી તેમ ॥ ૧૧
હવે ક્યાં જાઉ ને શું કરૂંરે ॥ નયણે નવરે જોવાય ॥
... હોય મારૂ આ શમેરે ॥ આણી વિષ મને પાય ॥ ૧૨
... ...એરે ॥ આ જોગીનેરે ઘેર ॥
...ખે આ શું કર્યુંરે ॥ કીયા દીવસનું વેર ॥ ૧૩
...ક જીવત માહરૂરે ॥ ધિક હિમાચળ રાય ॥
...ક પુત્રીના જન્મને રે ॥ શોધી કાઢી આ કાય ॥ ૧૪
...યો નહીં માહરોરે ॥ છેદી કાઢી ન બહાર ॥
...તપ કરી ઘણું રે ॥ માગ્યો આ ભરથાર ॥ ૧૫
...ડયો ત્રણ લોકમાંરે ॥ સુરપતિ વસુધાના રાય ॥
એને હું આપું નહીંરે ॥ મહારો જીવ જો જાય ॥ ૧૬
બ્રહ્મા તાંહાં આવીઆરે ॥ મેનાં કેરીરે પાસ ॥
...ને પ્રેમથીરે ॥ ઉભા આવી આવિનાશ ॥ ૧૭
...સર્વના એ સહીરે ॥ ચૌદ લોકના નાથ ॥

ઉભા આવી તાહરે આંગણેરે ॥ ધરી દક્ષિણ હાથ ॥ ૧૮
જપ તપ તિર્થે મળે નહીંરે ॥ ન મળે દીધેરે દાન ॥
તારૂં તો ભાગ્ય ઉદય થયુંરે ॥ ઉભા આવી ભગવાન ॥ ૧૯
વાયક વિધીનાં સાંભળીરે ॥ પ્રગટયો હુતારેસન ॥
જોગીને કેમ આપીએરે ॥ પુત્રી પર્મ રતન ॥ ૨૦
માત પિતા તો એને નહીંરે ॥ રેહેવાને શમશાન ॥
શા સુખ ઉપરે આપીએરે ॥ એને કન્યારેદાન ॥ ૨૧
દીપક હાથમાં લેઇનેરે ॥ અંધ પડે જમ કુપ ॥
મણી નવ જોય મારૂં ઓળખુંરે ॥ આછે કાચ કરૂપ ॥ ૨૨
એવે હિમાચળ આવીયારે ॥ સુરપતિ મુની વરરાય ॥
કાલાવાલા સર્વે કરેરે ॥ ક્રોધી કામ . થાય ॥ ૨૩
કર્તા હરેતા સકળનારે ॥ આપે કાહાવેરે કાળ ॥
રણછોડ કહે એમ સાંભળેરે ॥ તેમ તેમ ચઢી . . રીશ

વળણ—રીસ ચઢેછે રાણીને, સૌ કરગરેછે જ્યાંહરે:
એવે ઉમયા આવીયાં, મેનકા બેઠાં ત્યાંહરે.

કડવું ૧૩ મુ. રાગ રૂક્ષમણી હરણના કા. ૧ •

સુતરેપુરાણી કહે ઉમયાજી આવ્યા ॥ માતાને વિધીએ વાર
ચેસ્ટા શી માંડીછે આરે ઇશ્વરની ॥ પાર એનો કોઇ નવ
આદિ અંત્યને મધ્યને જાણે ॥ ચૌદ ભુવનના ઇશછેરે ।
અનંત રૂપ ઇશ્વરને અંગે ॥ જગતપતિ આ જગદીશ છેરે
સ્થાવર જંગમ શચરાચરમાં ॥ બ્યાપક એહને જાણજોરે ।
એહ વિના નહી અન્ય ઉપાશના, સાચું કહું મન આણ
મહા તપથી મહેતો પ્રશન કરેઆછે ॥અનંત બ્રહ્માંડનાધીશને

મનતન અરપ્યું મેં એને ચરણે ॥ તું ના જાણે જુગદીશનેરે ॥ ૪
સિંહ તજી સસલાને તું રાચે ॥ રૂપને તું નવ ઓળખેરે ॥
ઋષિવર તેજ દરપણવત લેખે ॥ વચન માતા તું એ સાંભળેરે ॥ ૫
માટે દર્પ તજીને તું એહ ઇશ્વરને ॥ જાણીને પૂંજમા પ્રીત્યથીરે ॥
માહારો તો આત્મા અરપ્યોછે એને ॥ વરીને બેઠીછું હું ચિત્તથીરે ॥
વજ્રાગ્નિવત વચન શુંણીને ॥મેનાં તો ક્રોધ ઘણો કરેરે ॥
તાહરો માહરો દેહ પાડુંતો ॥ એહ સ્વામી તું ક્યાંથી વરેરે ॥ ૭
એટલામાં તહાં લક્ષ્માપતિ પ્રભુ ॥ પ્રેમથી પાસે આવતારે ॥
મેનકાને સમજાવાને માટે ॥ શબ્દ કહે મન ભાવતારે ॥ ૮
કેમ વરને નથી પુંખીને લેતાં ॥ કોટી મદન વત દેહમેરે ॥
અંતરયામીને નથીરે ઓળખતાં ॥જન્મ મરણ નહીં એહનેરે ॥ ૯
મારામ સરવના ઇશ્વર ॥ ચૌદ ભુવન સેવા કરેરે ॥
તમારા ને હિમાચળના ॥ અખીલેશ્વર કન્યા વરેરે ॥ ૧૦
મેનાંનું મન નનાવતાં ॥ માસ એક તો વહી ગયારે ॥
તે દીવસથી ડરીયા ॥ ક્રોધ શિવને કહ્યારે ॥ ૧૧
આ વેષને તજીને ॥ નીજ જનને કૃપા કરોરે ॥
ક્ષને જીવન માહારા ॥ ગૌર રૂપ વિધાએ ધરોરે ॥ ૧૨
ળ જોત પ્રકાશી ત્યાં જુગતે ॥ અરણોદય કોટી થયારે ॥
સરવત્ર તે દેવવત ભાસે ॥ જાણે કો શક્ર ઉભા રહ્યારે ॥ ૧૩
ઉદય સમે તીમીર નાસે ॥ ચકીત મેનાં મનમાં થયારે ॥
કોટીને હાર પમાડે ॥ મેં ઇશ્વર ઓળખ્યા નહીંરે ॥ ૧૪
ત રૂપને નખશીખ શોભા ॥ નિરખીને લજ્યા પામતારે ॥
ની એહ મીઠા કહી ॥ વારે વારે શિર નામતારે ॥ ૧૫

લાવીને પોકણુ શરીયા આમથી ॥ વિલંબ હવે નવ કીજીયેરે ॥
બારણે આવ્યા ત્રીભુવન સ્વામી ॥ કોડે કન્યાદાન દિજીએરે ॥ ૧૬
પુખવા કારણ સાહેલીયો તે ॥ સત્વર વેગે વેહેલાં કરે રે ॥
આવીયો હર્ષ મેનાંને અંગે ॥ ઉમંગ ઘણો મનથી ઘરે રે ॥ ૧૭
આવીને પોતે બારણા માહે ॥ શંકર સામા ઉભાં રહ્યાં રે ॥
નખ શીખ પરીયંત દ્રષ્ટીએ જોઇને ॥ પુખણાં તીજ કરમાં ગ્રહ્યાંરે ॥૧૮
ખુશળ ખુશળ ત્રાકને શરીયા ॥ ધુંડી પીડી ઉતારતાં રે ॥
વીલંબ થશેતો રિસાઇ જાશે ॥ મેનાતો મન એમ ધારતાં રે ॥ ૧૯
હેતે શું શંકર પોખીને લીધા. મંડપમાં પધરાવતાં રે ॥
નેત્રાંબુજ જોઇ ત્રમીન પામે ॥ રુપ જોઇને ઘેહેલાં થતાં રે ॥ ૨૦
ધન્ય જીવ્રત મુજ પુત્રીરે કેરૂં ॥ પારવતી પ્રભુ પરણશેરે ॥
આજ મનોરથ મનકારે કેરા ॥ સકળ સીધ્ય આહારે થશે રે ॥
વલણુ—થશે મનોરથ સરવથા, રણછોડ હરી મન ભાવી
ચૌદ ભુવનપતી નાથને, જોવા જન ॥ આવીયા રે

કડવું ૨૪ મુ. રાગ સં ૨૦.

સુતબોલીઆરે કે, સનકા દીક શ્રવણે ધરે;
જન માત્રજરે કે, શિવવર જોવા પરવરે.
પુંજે મેનકારે કે, જન સઉ જોવા આવતા;
વિષ્ણુ વિધી મધ્યરે કે, શકુન મનુંશમન ભાવતા.
મઘાંબારે કે, શુરપતી ધરીને ઉભા રહ્યા;
દશ દિશપતીરે કે, છડીદાર સરવે થયા.
દ્વાદશ ભાસ્કરરે કે, ચમર સાહ્ય શિવને કરે;
શશિદીપકરે કે, જોત પ્રકાશીત ત્યાં ધરે.

નવનિધ લક્ષ્મીરે કે ॥ સ્તવન કરે એતે તહીં ॥
અસ્ટ મહાસીદ્ધિરે કે ॥ પ્રભુનાં આરે ત્યાં સહી ॥ ૫
ચૌદ લોકજરે કે ॥ હર્ષ ઘણો હઇએ ધરે ॥
ધન્ય ભાગ્યજરે કે ॥ ઉમયા શંકરને વરે ॥ ૬
પુરવાશીરે કે ॥ પ્રેમ થકી વ્યાકુળ થયાં ॥
આવ્યાં ન્યાળવારે કે ॥ ભાન વપુનાં નવ રહ્યાં ॥ ૭
પુરનારીરે કે ॥ શંકર જોવાને જતી ॥
મેહેલી બાળનેરે કે ॥ શીવ સનમુખ ચાલી સતી. ॥ ૮
કોઈ સ્વામીનેરે કે ॥ માર્જન કરતી જ્યાંહરે ॥
મેલી અધવચરે કે ॥ નિર્ખવા ચાલી ત્યાહરે ॥ ૯
કોઈ વેણીરે કે ॥ ગુંથતી દરપણ કરે સહી ॥
ચાલી તેમજરે કે ॥ ભાન શરીરનું રહ્યું નહીં ॥ ૧૦
પ સ્વામી..ર કે ॥ ભોજન પીરસતાં તજી ગઈ ॥
જ આહારજરે કે ॥ તજી ચાલી પાત્રજ મઇ ॥ ૧૧
ા અવળાંરે કે ॥ આભ્રણ પેહેરીને જતી ॥
,વ ન્યહાળવારે કે ॥ શરીરતણી નવ રહી મતી ॥ ૧૨
ાંતો મુક્તારે કે ॥ કુસુમ તણી વ્રષ્ટી થતી ॥
મેક દ્રષ્ટીએરે કે ॥ ન્યાળી રહ્યો ઐાશધિ પુરપતિ ॥ ૧૩
ગત સરવનારે કે ॥ બંધનતો શંકર હરે ॥
ધન્ય ઉમયાનારે કે ॥ ભાગ્યજે શિવ વરને વરે ॥ ૧૪
પુર વાશીરે કે ॥ સર્વને હર્ષ થયો ઘણો ॥
એક જિવ્યાએરે કે ॥ વરણવશું કહું તે તણો ॥ ૧૫
વેદ વંતારે કે ॥ રૂપીવર હર્ષ ઘણો ધરે ॥

દેવ સરવેરે કે ॥ કુસુમ તણી વૃષ્ટી કરે ॥ ૧૬
એવી રીતેરે કે ॥ મંડપમાં આવ્યા જદા ॥
જય જય શબ્દ જરે કે ॥ ચૌદ લોક ઉચરે તદા ॥ ૧૭
કોટી જન્મનુંરે કે ॥ પુન્ય હિમાચળનું સહી ॥
એના ભાગ્યમાંરે કે ॥ બાકી હવે કાંઇ નવ રહી ॥ ૧૮
માંહ્યરામાંરે કે ॥ શંકરને પધરાવીયા ॥
એસધો પતિનારે કે ॥ મનમાં હરી ઘણું ભાવીયા ॥ ૧૯
સચી સાવિત્રીરે કે ॥ લક્ષ્મી સહીત સઉ ગાયછે ॥
રણછોડ કહેછેરે કે ॥ પરણ્યા તણી વિધી થાયછે ॥ ૨૦

વલણ—વિધી કહું પરણ્યા તણી, વાજાં અગણીત વાયરે;
ચૌદ લોક જોવા આવ્યા, હઇએ હરખ ન માયરે. ॥૧॥

કડવું ૧૫ મું રાગ રજવાડી દેશીની ગરબીનો ચાલ હળહળ

લગ્ન સમે ઉમાયા સતી ॥ અંગે ... ભૂરે ॥ શં
ભુરે વદન કોટીશશિભાનું ॥ ત્યાં વરખુલ ગુંકરે ॥ શંભ
માંગ સમાર્યાં મોતીયે ॥ બેઉ લટ હળકતી ॥ શંભુન
ભુરે મુક્તામણી જડી ડાંમણી ॥ તે શિર ઝળકતી ॥ શં
ભાળે તીલક શુભ ચાંદલો ॥ જાણે શોભેમણી ॥ શં
ભુરે ભ્રકુટી ધનુષાકાર ॥ નેત્રની શોભા ઘણી ॥ શંભ
નાશિકા કીર સમાન ॥ તેહ શોભે વળી ॥ શંભુના
ભુરે અધર પ્રવાળીયા દંત ॥ દીસેછે ડાડમ કળી ॥ શંભુ
કર્ણ ફુલ ઝળે કે ... તે ॥ શોભે કોટી શશિ. શંભુન
ભુરે અંમૃત રસનાની વાણીએ ॥ વદન રહ્યું હસી ॥ શંભુ
... બાપા બહુ હાર ॥ બાર ... શંભુના

જીરે કંચુકી રત્ન જડાવ ॥ શોભામાં બાકી નહી ॥ શંભુનાથ૦૬
બાજુ બંધ ને બેહેરખા ॥ હસ્તે ધર્યા બહુ ॥ શંભુનાથ૦
જીરે કંકણ ચુડો જડાવ ॥ શોભા તેની શી કહુ ॥ શંભુનાથ૦૭
કટીએ કંદોરાની કોર ॥ શોભા તે મણી તણી ॥ શંભુનાથ૦
જીરે નેપૂરે નો બહુનાદ ॥ વાજે ઘુઘરી ઘણી ॥ શંભુનાથ૦૮
અણવટ વીંછુવા પાય તે ॥ અવની પરધરે ॥ શંભુનાથ૦
જીરે રણછોડના પ્રભુ આપ ને ॥ ઉમયા બેઉ વરે ॥ શંભુનાથ૦

વળણ—અણવટ વીંછવા પાયમાં ॥ અવનીપર ડગલાં ભરે ॥
રણછોડ કહે શંકર વળી ॥ ઉમયા વરવા મન ધરે ॥

કડવું ૧૬ મુ રાગ ધોળ.

સમે સમે વર્તે ત્યાં થાય ॥ શોભાગ્ય બોલોરે ॥
ધોળ મંગળ નોતમ ગાય ॥ શોભાગ્ય બોલોરે ॥ ૧
ો નાદ ભેરી ... ॥ શો૦ ઉમયા ને શંકર વીરાજે ॥ શો૦ ૨
રામાં આવી ભુપ ॥ શો. સર્વ ન્યાળી ન્યાળી જુવે રૂપ ॥ શો૦ ૩
ને પધરાવે ॥ શો. બ્રહ્માંમા સ્વસ્તી વાચન ભણાવે ॥ શો. ૪
માં પ્રતજવહોમે ॥ શો. વિપ્ર વેદ ધુની બહુ બોલે ॥ શો૦ ૫
ંતર પટલ્યાં ધરીયાં ॥ શો. તાંબોળનાં છાટણ કરીયાં ॥ શો૦ ૬
ાયા કેરૂં અંગ ॥ શો૦ વિનતા સર્વ થઈ મનભંગ ॥ શો૦ ૭
ંકિત અંબા એહ ॥ શો૦ જેહની કોટી શશિ સમ દેહ ॥ શો. ૮
શિવ જોડે બીરાજે ॥ શો૦ રૂપે કોટીક કંદર્પે લાજે ॥ શો. ૯
ું કારજ કીધું ॥ શો૦ દ્વીજે આશિષ અતીશય દીધું ॥ શો૦ ૧૦
ેરા ફેરા ફરાય ॥ શો૦ એક એકિક વિધીથી થાય ॥ શો૦ ૧૧
ઉમયાના દાડી ... ॥ શો. ... ગયા ... ॥ શો. ૧૨

તે વિર્યજ નાંખ્યું જેહના શો. સાઠ્યસહસ્ત્ર બટુક થયા તેહ ॥ શો૦ ૧૩
શુંદર વપુને કિશોર વય તોલે ॥ શો. વેદધ્વની કરે બહુ ડોલે ॥ શો૦ ૧૪
શિવે બ્રહ્માને જોઈ ક્રોધ કીધો ॥ શો. ક્ષમા કરો ઉમાયે બોધ દીધો ॥ શો. ૧૫
થયા બ્રહ્મા તે બ્રહ્મજ જાણી ॥ શો. ગંગા સ્નાન કરાવ્યું શુળપાણી ॥ શો. ૧૬
ત્યાંતો પેહેલું મંગળ વર્તાય ॥ શો૦ મંગળ ગાન અતીશય થાય ॥ શો. ૧૭
ત્યાંતો બીજું મંગળ કીધું ॥ શો. અસ્ટમહા દાન વિધીએ દીધું ॥ શો ૧૮
ત્યાંતો ત્રીજુ મંગળ સોહે ॥ શો. જેને તેજે ત્રીભોવન મોહે ॥ શો૦ ૧
ત્યાંતો ચોથું મંગળ કહીએ ॥ શો. જોઈ લગ્નને પાવન થઈએ ॥ શો૦ ૨૦
એહ વિધીએ મંગળ ફેરી ફરીયાં, શો૦ વિધી પુર્વક દાન આચરીયાં. શો૦ ૨૧
મેનાં હિમાચળ મન હર્ષે ॥ શો૦ જનમાત્ર ફરી ફરી નરખે ॥ શો૦ ૨૨
થયાં ભાગ્ય ઉદય દુઃખ વામી ॥ શો. ઉમયા શંકર વર પામી ॥ શો. ૨૦
શિવ ગૌરી ઉડચાં પરણી ॥ શો. શીખ્યા શૈલ્યપતિની ગ્રહણી ॥ શો.
કહે રણછોડ હર્ષ ન માય ॥ શો૦ ગોરવ વેળા શલ્યપતિ જાય ॥ શો

વલણ—ગોરવ વેહેલા પધારીયે ॥ કૃપા કરી દિના નાથ
સુર મુની વિષ્ણુ વિધી સઉ ॥ તમો તેડી લાવો સા

કડવું ૧૭ મું. રાગ દેશી. કસ્તુરીની ચાલની

સુત કહે સૌનક સાભળો ॥ ગોરવ જમવાને હરી ॥
આણંદ અતી ઘણો શૈલ્યને તે ॥ સામગ્રી સરવે કરી
જન સકળને વિષ્ણુ વિધિસહુ ॥ સમય થયે પછી આદ
આવતા દેઠા હીમાચળે ॥ મનમા અતીશય મહાલાયા ॥
ઉસ્ણોદકથી સ્નાન કરીને ॥ ચંદન ચરચ્યા પ્રેમથી ॥
શુભ સુગંધી કુશુમ માળા ॥ ગુંથી સુત્રજ હેમથી ॥
સુવર્ણના જળપાત્ર સરવે ॥ લાવીને તવ મુકીયા ॥

(—)

દ્રષ્ટી માંડી મીનકાયે ॥ મુર્તી મનથી નવ મુકીયાં ॥ ૪
પુસ્પમાળ શિવ વિષ્ણુ વિધીને ॥ અરપી નિજ કરમાં ધરી ॥
બાજોઠપર પધરાવીયા ॥ મીનકા તે નીરખે નેહ ભરી ॥ ૫
કૃષ્ણ વિધીની મધ્ય બેઠા ॥ સુરપતિ મુનીવર તે સહો ॥
ભાનુંશશિ દીગપતિ સરવે ॥ ગોરવ જમવાને તહીં ॥ ૬
સોના બાજઠ પર થાળ ધરીને ॥ પોતે બીરાજ્યા પ્રભુ તહીં ॥
કંચન થાળી માહપ્રવાળી ॥ બત્રિશવાનાં બહુ મહીં ॥ ૭
આરોગવાને શંકર બેઠા ॥ જેહછે ત્રીભુવનના ધણી ॥
બાજાં ઘેબર જલેબીને ॥ સુત્રફેણી શોભે ઘણી ॥ ૮
કુળી મોદીકને દળ સેવૈયા ॥ સરકરા લાડુ અતી ॥
પકવાન સકળનું વરણુવ કરવા ॥ પહેચે નહી મહારીમતી ॥ ૯
પુરી ઘારી કઓળીને ॥ પક્વાન કીધાંછે ઘણાં ॥
અખોડ પસ્તાં... સુંદીર ॥ વખાણુ શું કરૂ તે તણાં ॥ ૧૦
...ની દુધપાક સુંદીર ॥ શેવ સુવાળી શોભતી ॥
...ને વેઢમી ઘારી ॥ પ્રેમે પીરસેછે અતી ॥ ૧૧
... દધી ખંડાદે ॥ વડા વિધીયે બહુ કરયા ॥
...વીધ્ય પ્રકારનાં તે ॥ શંકરજી આગળ ધરયા ॥ ૧૨
...ઘરીને તુરીયાં ॥ ગળી ગુવાર તણી ફળી ॥
કંકોડાં રતાળુ ॥ રીગણા ચોળાફળિ તળી ॥ ૧૩
...ી ભાજીને કેરીના કટકા ॥ અથાણાં હું શું કહું ॥
...લીંબુને કમંદાતે ॥ સાર ગણતાં શું લહું ॥ ૧૪
...ોનો પાર નાવે ॥ કીધાં કેળા ઘ્રતશું ॥
મીનકા હરીને ॥ પાક શકળ અમૃતશું ॥ ૧૫

કુરે કમોદની કેસરીને ॥ ભાવધરી પોતે કરશો ॥
પીરસે ઉમયા પતિને ॥ હિમાચળ હરખે ભર્યા ॥ ૧૬
જે જોઇયે તે માગી લેજ્યો ॥ અમને કતારથ કીજીયે ॥
રણછોડના પ્રભુ આશા અમને ॥ જુકણ પ્રેમે દીજીયે ॥ ૧૭
વલણ—જુકણ આપો નાથ મહારા ॥ હાથ જોડીને રકારે ॥
પેહેરામણી તો લીજીયે ॥ ત્યારે કતર્થ અમે થયારે ॥ ૧

કડવું ૧૮ મું. રાગ ધોળ.

સુત કહે સૌનક સાંભળેરે ॥ હિમાચળના રે ભાગ્ય ॥
પેહેરામણી તો પ્રીતે કરેરે ॥ લાગી શિવને રે પાગ્ય ॥ ૧
રૂપી અઠ્યાશી શહસ્રને રે ॥ આપ્યાં પટકુળ સાર ॥
રૂષીપતનીને પ્રીતથીરે ॥ આપ્યાં વસ્ત્ર તે વાર ॥ ૨
સુરપતી સાથે ઇંદ્રને રે ॥ આપ્યાં નૌતમ ઘાટ ॥
કોને કડાં કોને સાંકળાં રે ॥ કોને પટકુળ સાટ ॥ ૩
ચંદ્ર સુરજ દશ દિગપતિ રે ॥ તેને હીમના હાર
ચૌદજ લોકને ચુંપથી રે ॥ કેહેતાં નાવેરે પાર ॥
વિધીને વિવેક કીધો ઘણો રે ॥ આપી લાગીયા
તમ સરખું કાંઇ છે નહી રે ॥ હું રંકથી તે શું ?
કમળાપતિ શ્રી કૃષ્ણને રે ॥ મણી મુક્તાના હાર
હુંથી તો કાંઇ બને નહી રે ॥ તમો વીશ્વ આધાર
શિવને તો તીલક કોડે કરયું રે ॥ આપ્યાં નૌતમ ૬
પુષ્પની પાંખડી માહરી રે ॥ માની લ્યો ભગવાન
તન મન ધન અર્પણ ધરયું રે ॥ આ તમારી છે દે
જીવન જગતના જો તમો રે ॥ માટે રાખજો ને

ધન્ય ભાગ્ય ધરણી તણાં રે ॥ ધન્ય પુરને આવાસ ॥
અખંડ બ્રમાંડના અધીપતી રે ॥ આવીયા અવીનાશ ॥ ૯
કૃષ્ણ કહે કન્યા વળાવિએ રે ॥ તમ પુત્રી છે પર્મ ॥
જગત વીષે કીરતી થઈ રે ॥ રહ્યો અવાચળ ધર્મ ॥ ૧૦
મેનાં વળાવે છે ઉમયાને રે ॥ હેત રાખજો બાઈ ॥
તેં તહારે તપ બળ થકી રે ॥ કીધી શિવશું સગાઈ ॥ ૧૧
ચૌદ ભુવનપતિને વરી રે ॥ કીધાં અમને પાવંન ॥
સ્વામીની આજ્ઞા પાળજો રે ॥ કરી નીર્મળ મંન ॥ ૧૨
...કળ પરવન જે સહી ॥ લાગ્યા નમી નમી પાય ॥
...ન આશિશ દેઈનેરે ॥ શિવ કૈલાશ જાય. ॥ ૧૩
...યા પતી પરણી આ..વારે ॥ વરટી પુરૂષની છાય ॥
સરવ સુખ ... પીયારા હઈએ હરે ... ય.॥ ૧૪
...ાતા ..ગી ... જતારે ॥ દેવ મુનીવરે જેહ॥
શિવરે વિવાહ ...જે સાંભળેરે ॥ થાય નીર્મળ દેહ. ॥ ૧૫
રણછોડને કરૂણ કરોરે ॥ તમો દીનારે નાથ ॥
શિવગ સેવક સદા જાણીનેરે ॥ ઝાલો ગરીબની હાથ.॥ ૧૬
દ..ાવતી પુરીમાં સહીરે ॥ વસે વિપ્રજ જેહ ॥
ઉદીચ જ્ઞાતીમાં ઉતપતિરે ॥ શિવ ચરણશું નેહ ॥ ૧૭
સવંત અઢરે અડ્યાશીયોરે ॥ શુભ શ્રાવણ મા ... ॥
સુકલ પ્રતીપદા બેસતારે ॥ શુભ ચંદ્રમી વાસ ... ૧૮
વિધીએ વીવાહ પુરણ થયોરે ॥ પોતી મનનીરે આ... ॥
...ય શીખેનેરે સાંભળેરે ॥ થાય કૈલાશ વાસ ॥ ૧૯

વળણ.

ગાય શીખેને સાંભળે, ચિત્તરાખે હરમાં ધરી;
રણછોડ કહે સેવો સદા, રીઝે શિવ બ્રહ્માહરી. ૧

